

10

“...Los huertos urbanos pueden incorporar distintos beneficios, por una parte ambientales, en relación a la calidad del aire, el ciclo del agua, la temperatura ambiental, la inserción de naturaleza y biodiversidad en la ciudad... además son espacios demostrativos y de aprendizaje.... A nivel simbólico están introduciendo en la ciudad unas actividades, unos paisajes, y unos conocimientos que actualmente son extraños en el entorno urbano... Además los huertos urbanos son excelentes espacios de encuentro y colaboración, en cualquiera de sus tipologías...” Estes són algunes de les opinions respecte als horts urbans que Nerea Morán i José Luis Fernández Casadevante Kois expressen en una recent entrevista apareguda en la premsa amb motiu de la presentació del seu llibre: **Raíces en el asfalto. Pasado, Presente y Futuro de la Agricultura Urbana**. Este llibre realitza un complet viatge en l'evolució de les teories urbanes en la seua relació amb l'agricultura. Hi trobem conceptes tan importants per a la construcció actual de la ciutat com són els béns comuns, la resiliència, l'agroecologia urbana o el dret a la ciutat. El llibre proposa a més un terme nou, *huertopía*, que reivindica un model de desenrotllament que done suport a l'economia basada en els recursos locals i que, a més, els conserve i els millore en compte d'esgotar-los.

La prioritat en el disseny urbà actual és adaptar les ciutats perquè puguin perviure en un context de crisi energètica i ecològica. Per als autors, la resposta no està en les ciutats com a ens aïllats sinó “sobre todo en la relación que mantienen con su territorio, en los espacios periurbanos y en los valiosos recursos del ámbito municipal”.

Un llibre molt recomanable que, per primera vegada en castellà, recopila històries, referències i imatges d'horts urbans en ciutats espanyoles.

Enllaços d'interés

- [d https://raicesyafalto.wordpress.com/](https://raicesyafalto.wordpress.com/)
- <http://blogs.elpais.com/seres-urbanos/2015/04/urbanitas-ra%C3%ADces-en-el-asfalt-passat-present-i-futur-de-la-agricultura-urbana.html>

*****

9

Invitar els amics a compartir la nostra taula i oferir-los unes verdures acabades de recol·lectar del nostre propi hort, ens proporciona una altíssima satisfacció personal. Una xicoteta parcel·la de terra, una terrassa, o inclús, un cossiòl en el balcó de la nostra casa, pot ser prou per a produir aliments que després assaborirem. Però hi ha vegades que no disposem ni d'això. Què fer llavors si volem convertir-nos en xicotets ecoagricultors? En l'actualitat hi ha nombroses propostes, tant privades com a nivell municipal, que et permetran disposar d'un xicotet tros de terra per a produir els teus propis aliments pagant molt poc a canvi.

Hi ha iniciatives que posen en contacte persones que volen cultivar, amb propietaris de terra que no volen o no poden fer-ho. En estos casos, els contractes fomenten les cessions gratuïtes de terreny i que es compartisca la collita entre propietaris i agricultors.

Hi ha altres iniciatives privades que posen a la teua disposició ferramentes, plançons o llavors. En general es tracta de propostes d'agricultura ecològica en zones urbanes o periurbanes de les ciutats i pobles valencians.

Qualsevol de les moltes propostes d'hort urbà, a més de proporcionar-nos beneficis terapèutics i socials, ajuden les ciutats a recuperar zones verdes, així com a reduir la contaminació i a millorar la biodiversitat.

Enllaços d'interés

- <http://www.dival.es/sites/default/files/medio-ambiente/Estudio1.pdf>
- <http://www.huertoscompartidos.com/>
- <http://bicihuertos.wix.com/huertosvalencia>
- <http://www.huertodeocioalbuixech.com/>
- <http://www.tuhuertourbano.com/>

*****

“Els sòls són un element clau per al manteniment de la vida sobre la Terra, perquè constitueixen la base del desenvolupament agrícola, de les funcions essencials dels ecosistemes i de la seguretat alimentària.

Els sòls també alberguen almenys una quarta part de la biodiversitat del món, són clau en el cicle del carboni, ens ajuden a mitigar i a adaptar-nos al canvi climàtic i tenen un important paper en la gestió de l'aigua... Necessitem els sòls per a obtenir aliment, fibres, farratge, combustible, medicines i moltes coses més.”

Atenent això, i reconeixent que la sostenibilitat dels sòls és fonamental per a afrontar les pressions d'una població cada vegada major, l'Assemblea General de les Nacions Unides ha declarat l'any 2015 com a **Any Internacional dels Sòls**.

Diversificar els cultius i apostar per una agricultura ecològica és una forma de contribuir a la sostenibilitat del sòl.

Enllaços d'interés

- <http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=A/RES/68/232>
- <http://www.fao.org/soils-2015/es/>
- <http://www.agriculturadeconservacion.org/actualidad/255-2015-ano-internacional-del-suelo.html>

*****

Des del TFPF, moltes vegades vos hem comentat que, a l'hora de fer la compra, triar productes procedents de l'agricultura ecològica és una opció responsable i de qualitat. Ara, ens agradaria recordar de forma senzilla què és l'agricultura ecològica, quins objectius tenen els agricultors ecològics a l'hora de portar-la a la pràctica i com distingir-ne els productes procedents. L'agricultura ecològica és un sistema agrari que busca l'obtenció de màxima qualitat a tots els

nivells, respectant el medi ambient, conservant la fertilitat de la terra i sense emprar productes químics de síntesi, procurant d'esta manera un desenrotllament agrari sostenible.

Els principals objectius que pretén aconseguir un agricultor ecològic són:

- Produir aliments de màxima qualitat nutritiva, sanitària i organolèptica.
- Preservar la seguretat alimentària.
- Produir de forma sostenible des d'un punt de vista ambiental i rendible a nivell econòmic.
- Augmentar o mantindre la fertilitat dels sòls.
- Afavorir el desenrotllament rural.
- Preservar la gran riquesa d'espècies.
- Evitar la producció de residus i d'altres formes de contaminació que puguen resultar de les practiques agrícoles (soroll, emissions de CO₂, etc.).
- Obtindre uns ingressos satisfactoris realitzant un treball gratificant en un entorn saludable.

Els productes ecològics són certificats per un organisme de control (empresa privada) o autoritat de control (organisme públic).

Com a consumidors, podem distingir els productes procedents de l'agricultura ecològica si estan certificats. En este cas, a més de la seua pròpia marca i alguna de les mencions específiques de l'agricultura ecològica, porten imprés el codi de l'autoritat i organisme de control, o un logo específic, amb el nom i el codi d'esta entitat.

A la Comunitat Valenciana, el Comité d'Agricultura Ecològica de la Comunitat Valenciana (CAECV) és l'Autoritat de Control i la seua principal missió és aplicar ací el sistema de control que estableix el Reglament de la Unió Europea, realitzant-ne també la promoció. El codi assignat per la Unió Europea als productes ecològics valencians és: **ES-ECO-020-CV**, i el podràs trobar en totes les etiquetes ecològiques de la CV.

Enllaços d'interés

- <http://www.caecv.com/>
- <http://www.magrama.gob.es/es/alimentacion/temas/la-agricultura-ecologica/>
- <http://www.ecoagricultor.com/mercados-ecologicos/>

*****

6

Acaba l'estiu i ben prompte deixarem de tindre les meravelloses verdures de la temporada: pimentons, tomaques o carabassetes (les que trobarem a l'hivern són d'hivernacle). Però tenim la sort que tornaran les verdures d'hivern, també abellidores i plenes de vitamines i minerals. Cols, espinacs, carxofes, bròquils, cards i moltes altres verdures arribaran prompte, en el seu moment. Hem d'aprofitar-les pels beneficis que proporcionen, i millor encara si són de cultiu ecològic i de proximitat. Així afavorim la producció local, baixem les emissions de CO₂ que

comporta la distribució i reduïm la generació de contaminants en no utilitzar ni fertilitzants ni plaguicides químics.

En el butlletí del CEACV dediquem sempre un article a l'hort i a les seues verdures.

Enllaços d'interés

- [.http://www.citma.gva.es/ca/web/ceacv/boletin-del-ceacv](http://www.citma.gva.es/ca/web/ceacv/boletin-del-ceacv)

*****

5

L'Assemblea General de les Nacions Unides ha declarat 2014 com l'**Any Internacional de l'Agricultura Familiar**, amb el lema: "Alimentar el món, cuidar el planeta" esta celebració té com a objectius:

- Convertir-se en una ferramenta a favor del desenvolupament sostenible de formes d'agricultura basades en la unitat familiar.
- Proporcionar orientacions per a la seua posada en pràctica.
- Potenciar el paper de les organitzacions agràries i llauradores.
- Sensibilitzar el conjunt de la societat civil sobre la rellevància de donar suport a l'agricultura familiar.

Amb esta declaració, l'ONU pretén augmentar la visibilitat de l'agricultura familiar i a xicoteta escala com a element fonamental en la lluita per l'eradicació de la pobresa, la seguretat alimentària i la nutrició, així com també en el manteniment de les espècies i els cultius rurals, la gestió de la biodiversitat, la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible, en particular de les zones rurals.

Esta resolució de l'ONU ha sigut el resultat d'una intensa i sostinguda campanya internacional promoguda pel Fòrum Rural Mundial. L'acord va comptar amb l'adhesió de més de 360 organitzacions de 60 països.

Convé que sàpies que en el món hi ha més de 3.000 milions de persones que viuen del camp, de les quals s'estima que 2.500 milions són hòmens i dones agricultors. A més, hi ha més de 1.500 milions de persones que treballen parcel·les menors de 2 hectàrees.

Enllaços d'interés

- [_http://www.fao.org/family-farming-2014/home/es/](http://www.fao.org/family-farming-2014/home/es/)
- <http://www.familyfarmingcampaign.net/Default.asp?id=es>
- http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/66/222&Lang=S

4

*****

És primavera i el bon temps ens anima a eixir de casa. Un passeig pels voltants dels nostres pobles i ciutats ens fa conscients del valuós patrimoni agrari de la Comunitat Valenciana. La riquesa de la nostra horta, amb els sistemes de regadiu, les diferents formes de cultius, la gran varietat d'espècies tradicionals i la gastronomia associada. Els colors, les olors, les formes i els sons que el camp ens oferix, que constitueixen un autèntic gaudi per als nostres sentits. Tot això ens fa reflexionar sobre el gran valor ambiental, nutricional i cultural de la nostra agricultura tradicional i, per tant, sobre la necessitat de conservar-la.

En el Centre d'Educació Ambiental (CEACV) tenim l'Hort Històric de la Comunitat Valenciana, un bellíssim recurs didàctic adaptat a tots els públics. T'invitem a descobrir-lo i a disfrutar-lo.

Aprofitem per a informar-vos que el pròxim diumenge dia 21 d'abril organitzem una activitat per al públic familiar, "A l'Hort tot són recursos", una jornada que pretén difondre el gran valor cultural i ambiental de l'horta valenciana.

Enllaços d'interés:

- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=68789&idioma=V>
- <http://www.perlhorta.info/>
- <http://www.hortaviva.net/>
- <http://www.hortaviva.org/>

*****

3

Cada vegada és més freqüent conèixer a algú que participa en un projecte d'hort *urbà al seu municipi*, i cultiva les seues pròpies verdures en un terreny que no és de la seua propietat. I tu, encara no coneixes este fenomen social cada vegada més estés en nombrosos municipis de la Comunitat Valenciana?

Els horts urbans són xicotetes parcel·les destinades a la producció d'hortalisses i a l'autoconsum. Estos horts, a més, s'utilitzen amb fins terapèutics (en el cas de les persones majors) o com una ferramenta d'integració en el cas de col·lectius en risc d'exclusió social.

Les parcel·les poden ser propietat de l'ajuntament o de particulars, els quals oferixen a tots aquells que vullguen cultivar la terra la possibilitat de fer-ho, bé complint uns requisits o bé amb el pagament d'un lloguer.

Per als municipis es tracta d'una proposta que busca entre altres objectius la recuperació de parcel·les, fonamentalment municipals, per a donar-li un ús productiu i mantindre d'una forma més adequada al nostre entorn.

Animeu-se a investigar en el vostre municipi...

Enllaços d'interés:

- http://www.distrito22.com/VALENCIA/Huertos_urbanos/
- www.huertoscompartidos.es

*****

2

L'agricultura cobrix una de les principals necessitats del ser humà: l'alimentació. És una activitat que es va iniciar fa uns 10.000 anys i que ha anat evolucionant en els últims anys cap a un model industrial de producció en què tant els agricultors com els consumidors tenen molt poc que opinar. En l'actualitat, són unes poques grans empreses les que decidixen què i com se sembra i es consumix, en detriment dels xicotets agricultors i de les varietats locals.

Reflexioneu un minut sobre este model productiu en què ens veiem immersos dia a dia, i intenteu buscar alternatives a este sistema de consum de fruites i hortalisses. Probablement, prop d'on vius hi ha xicotets comerços que treballen directament amb l'agricultor, cooperatives de consum, xarxes locals de consumidors o altres entitats que contribuiran a desenrotllar nous models de consum més justos.

Enllaços d'interés:

- <http://hogares-verdes.blogspot.com.es/search/label/Consumo%20ecol%C3%B3gico>

*****

1

Animeu-se i munteu el vostre hort *a casa*. Si disposeu d'una terrassa, balcó o pati solejat, i si a més disposeu d'una aixeta, perfecte, ja esteu en condicions de començar a cultivar en casa verdures per a autoconsum segons la temporada de l'any. Podeu usar taules de cultiu o qualsevol tipus de jardineres que existixen en el mercat, ara bé, és millor aprofitar recipients construïts amb materials reciclats com iogurts, safates, taules fabricades amb palets vells, etc.

A més de verdures, podeu incloure en l'hort plantes aromàtiques i medicinals ja que estan molt adaptades al nostre clima i aporten color i aromes a la terrassa.

Enllaços d'interés:

- <http://www.horturba.com>